



**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput II. Idem (a) Norvvicen. Episcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

CAPUT II.

Idem (a) Norwicen. Episcop.

Venientis ad nos R. clerici narratione audivimus, quod cum in (b) puerilitate constitutus fuisset, Hierosolymam se disposuit (c) profecturum. Cuidam quoque confocio, qui nihilominus sepulchrum Dominicum proposuerat visitare, fidem dedit, & suam ab eo recepit, quod sibi invicem (d) in via locii fideles existerent, & bonam societatem servarent. Quod itaque sollicita mente revolvens, ad nos accessit, ut sibi super hoc nostrum auxilium aperiremus; nos autem ipsum gravi infirmitate laborare, sicut asserit, intelligentes, & quod in partibus Orientis ejus adventus parum utilitatis conferret, diligentius attendentes, praesertim cum non sit licitum clericum infra sacros ordines constitutum arma sumere, vel sanguinis effusioni vacare, ipsum à voto, quod in aetate tenera facilitate potius, quam ex (e) arbitrio discretionis promissit, absolvimus, & ad propria remittimus absolutum, ita (f) tamen, quod idem votum eleemosynis redimere debeat, & juxta consilium nostrum toto vitae suae tempore uni pauperum Christi, tam in victu, quam in vestitu, dummodo ad hoc suae facultates sufficiant, debeat providere.

NOTÆ.

(a) **N**orwicen.] Ita etiam legitur in prima collectione, *sub hoc tit. cap. 2.* & post Concil. Lateran. p. 50. cap. 15. De Norwicenſi Ecclesia egi in cap. 9. de reſcriptis.

(b) **P**uerilitate.] *Puerili aetate*, legitur in hac sexta collectione. Ut autem agnoscamus, quinam dicantur pueri, quanamque sit puerilis aetas, quando incipiat, quandoque finiatur, sciendum est, pueri appellationes varias esse, quas referunt Joannes Andreas, & alii in cap. 1. de delict. pueror. Primam, qua omnes servos, sive servientes, pueros appellamus: quo modo puer accipitur in l. uxorem 41. §. testamento, ff. de legat. 3. cap. cum pastoris 5. 2. quest. 7. cap. si qualibet 20. §. Abraham 22. quest. 2. apud Varronem lib. 4. de lingua Latina: & haec acceptio in comœdiis Terentii, & Plauti obvia est, & de his pueris accipit Fornerius textus in l. pueri 204. ff. de verb. sign. l. si quid relictum 117. ff. de legat. 1. l. in autem 27. ff. de R. V. l. uxorem 41. §. testamento, ff. de legat. 3. l. Mela 14. ff. de aliment. legat. Alia acceptio pueri est, cum puerum dicimus, ut contrarium puellae; nam alias pueri appellatione puella continetur; ex duplici ratione adducta in l. illa 163. §. 1. ff. de V. S. Tertia denique acceptio est, cum pueri nomine aetatem puerilem demonstramus, ut in l. uxorem 41. §. testamento, ff. de legat. 3. l. 1. §. pueritiam, ff. de postul. l. in tabulis 36. ff. de statulib. cap. in veteri, 77. dist. cap. pueri 120. 1. quest. 1. cap. pueri 15. 22. 9. §. cap. 2. §. 3. de aetate & qualis. cap. vel non est, de temporib. ordin. cap. super 35. de prob. cap. tunc 25. de sponsalibus. cap. 1. de delict. pueror. Illustrat Fornerius ubi supra. Quanam tamen aetas puerilis dicatur, dubium est, & quidem aliquando statim ac quis natus est, puer vocatur, l. cum non solium 8. §. ubi autem puerilis, C. de bonis que lib. unde puerpera dicitur, quae adhuc in cunabulis est, cap. 1. 30. quest. 2. Sed hi proprius infantes dicuntur, quia adhuc fandi potestatem non habent, quales sunt qui lactant, seu illis paulo majores, l. 3. §. admitti, l. 1. §. sufficit, ff. de administr. tut. & horum aetas in septimum usque

annum excurrit, d. l. 1. §. sufficit, l. in sponsal. l. si infanti 18. C. de iure delib. cap. unic in princ. de despons. impub. lib. 6. Isidorus lib. 11. orig. cap. 2. docent plures congesti à Barboſa in proœmio lib. 6. Decret. verbo Praefectus. Illi verò puerilitati proximi sunt, qui cum fieri incipiant, nullum tamen animi intellectum habent, nec quid agant, intelligunt, l. servum. 6. ff. rem pupilli, §. pupillus, Instit. de inutil. quales sunt, qui septimum annum exceſſerunt, octavumque attingunt: unde pueritia seu puerilis aetas incipit à septimo anno, & durat usque ad pubertatem, videlicet in masculis usque ad 14. annum, in foeminis verò usque ad 12. l. argumento 25. §. muliebri, ff. de auro & argent. docent Alciatus in dict. l. pueri. Quintil. Mandol. de aetate minor. cap. 4. num. 1. Franc. Hothomanus de verb. jur. verbo Aetatis gradus. Pater Azor 2. p. instit. lib. 6. quest. 6. Menochius de arbit. lib. 2. casu 57. num. 1. §. 10. Farinac. plures referens tom. 3. praxiſ crimin. quest. 92. num. 6. Fr. Ant. de Souza in aphorism. Inquis. lib. 3. cap. 32. num. 11. Rodericus Acunnam cap. veteri 7. num. 23. 77. dist. August. Barboſa in collect. ad proœm. lib. 6. num. 26. & novissimè Paul. Zacchias qq. medicolegal. lib. 1. num. 7. titul. 1. quest. 4. Scio enim etiam hac de re ancipites scriptorum calamos extitisse, ex quo aliquibus placuit Servii Tullii praescriptum infectantibus, cujus meminit Gellius lib. 10. nocturnum, cap. 28. pueritiam anno 17. terminari, inter quos praecipuum locum obtinent Bertachin. littera P. verbo Pueri, vers. 1. & vers. Pueritia durat, Hieronym. Cagol in l. quadam puella, num. 2. de iurisdic. omnium iudicum. Franc. Poletus hist. fori Rom. lib. 2. cap. 6. in fine, ubi inquit, quod pueritia pares annos numero habet annis praeterea, qui exporriguntur ad decimumseptimum ex praescripto Servii Tullii, Oswaldus lib. 18. Donel. cap. 3. litt. P. Cardosius in praxi, verbo Aetas, num. 1. Calvinus in lexico jur. verbo Aetatum gradus, Afinius de execut. cap. 526. num. 16. qui quidem omnes in praedictam sententiam adducuntur Ulpiani velut manifesto testimonio, in l. 1. §. pueritiam, ff. de postul. ubi pueritiam diffiniens ad decimumseptimum annum durare,

scribit: quod etiam Marcello placuisse videtur in *l. Publius 36. §. 1. de condit. & demonstr.* Verum contraria Doctorum opinio communis est, videlicet, pueritiam ultra 14. in masculis, & 12. in feminis non progredi, ut probant Alciatus in *dict. l. pueri*, Narbona *de atate anno 8. quest. 1.* Lara *de vita hominis, cap. 30.* Paulus Zacchias *lib. 1. qq. medicolegal. tit. 1. quest. 4.* & probatur ea sententia ex *l. 5. ff. de administr. tut. l. penult. §. 1. ff. de rebus eorum, l. in tabulis 36. ff. de statu. lib. 1. 3. §. si duo, ff. de Carbon. edict.* ubi puer pro impubete apponitur. Unde colligitur, pubertatem ingreffos, puerorum nomine minimè comprehendi, maxime cum pueri ab impubertate dicantur, *cap. eos quos, de consecr. dist. 4.* pueri tandem dicuntur, qui in septimo anno sunt, *l. uxorem 41. §. 4. ff. de legat. 3.* & etiam puella, *cap. litteras 4. cap. duo pueri 12. de despons. impub.* aliquando in nono, vel decimo, *cap. ex litteris, eod. tit. cap. 2. de atate & qualis, cap. 1. de delict. pueror. in decimo tertio anno, cap. vel non est 14. de tempor. ordin. & denique ante annos 14. c. pueri 15. 22. 9. §. cap. 3. de atate & qualis.* & similiter puella dicitur, quæ 11. vel 12. annorum est, *c. 2. 20. quest. 1. cap. continebatur 6. cap. ex litteris 11. de despons. impub.* unde puerilis ætas in presenti accipitur pro atate proxima pubertati.

2. (c) *Profeculum.*] Non peregrinationis gratiâ, sed ut militiæ nomen daret pro recuperanda terra sancta, ut facile probatur si conferantur hæc verba cum illis ultimis: *Præsertim, cum non sit licitum clericum infra sacros ordines constitutum arma sumere.* Quæ expressè supponunt votum à puero in presenti emissum fuisse assumendi crucem in bello Terræ Sanctæ tunc ingruente.

3. (d) *In via socii.*] Quæ obligatio cum in consequentiam voti emissi contracta esset, solutâ principali obligatione, & ad hæc accessoria cessavit, ut jam probavit Garaña in presenti.

(e) *Ex arbitrio discretionis.*] Cum desideretur plena deliberatio ad votum emittendum, ea videlicet, quæ sufficeret ad peccatum mortale, ut communiter docent Theologi Scholastici in *4. dist. 28.* & Expositores D. Thomæ 2. 2. quest. 88 P. Suarez *tom. 2. de relig. lib. 1. de essentia voti, cap. 9.* Moralitè communiter de voto agentes.

4. (f) *Ita tamen quod idem votum.*] Nam cum postea perseverasset in eodem proposito, licet à principio votum dubium esset propter defectum discretionis, tamen ex perseverantia & ratihabitione validum, & obligatorium reddebatur: unde

Pontifex, ut in eo dispensaret, redemptionem iniunxit, juxta suprâ tradita in *cap. 1.*

COMMENTARIUM.

PRO hujus textus expositione examinanda est illa fati vexata quæstio, quænam videlicet ætas desideretur, ut quis quolibet voto simplici, etiam religionis obligetur? In qua quæstione sunt qui existimant, pubertatem desiderari, ita ut ante eam ataram propter judicii defectum votum validè emitti non possit: ita tenuerunt Sylvester verbo *Religio 2. §. 15.* Angelus eodem verbo 3. §. 6. Gregorius Lopez in *l. 3. verbo De ead. tit. 6. part. 1.* alij relati à Comitoli. *lib. 2. respons. moralium, quest. 7.* quibus faciunt textus in *cap. 1. 20. quest. 1.* ubi eadem ætas ad votendam virginitatem desideratur, quæ ad contrahendum matrimonium requiritur: & textus in *l. 2. vers. Voto, ff. de pollicit.* ubi cavetur, voto solum puberes patrefamilias obligati. Sed contrariam sententiam, immo septennium completum regulariter sufficere, ut tam vir, quam femina, quocunque voto, etiam religionis obligari possint, tenuerunt plures, quos referunt, & sequuntur Suarez *tom. 2. de relig. lib. 3. cap. 2. num. 5.* Stunica *de voto quest. 3. num. 86.* Narbona *de atate, anno 7. quest. 17. per totam.* Quæ sententia retinenda est, & facile probatur ex presenti textu, junctis proximè notatis; ex eoque, nam in ea atate potest quis se obligare per peccatum, & homini per sponsalia, *cap. litteras, cum sequent. de despons. impub.* ergo similiter sufficit ea ætas, ut quis se obiget Deo per votum; præcipue cum ea deliberatio desideretur ad votum, quæ sufficit ad peccandum lethaliter. Nec contrarium probat textus in *dict. cap. 1. 20. quest. 1.* quia in eo agitur de voto solenni professionis religionis, quod non nisi post pubertatem fieri potest, ut probavi in *cap. quia in insulis, de regul.* Nec etiam obstat textus in *dict. l. 2. ff. de pollicit.* nam ut rectè docuerunt Connantis *lib. 8. comment. cap. 8. ad finem.* Narbona *dict. quest. 17. numero 15.* Consultus ibi agit de voto reali, quo aliqua pars bonorum Deo promittebatur. Unde ea ætas ac status desiderantur, in quibus possit paterfamilias pubes id est post 25. annum, ut dicitur in *l. cum filia 50. Ego quidem, de legat. 3.* efficaciter obligari, & bona sua alienare: at verò in presenti agitur de votis personalibus, ex quibus nulla patrimonii diminutio sequitur.

CAPUT III.

Idem Magistro M. Abbati de (a) Vadforden.

LIteraturam tuam, & prudentiam jam dudum referente fama cognovimus, & salutis tuæ tanto attentius consulere debemus, & volumus, quanto personam tuam consideratione tuæ honestæ conversationis, & ritè ferventioris charitatis brachiis amplectimur. Relatum est autem auribus nostris ex parte tua, quod cum ex quadam minutione brachii tui fuisses pavore mortis (b) perterritus, hæc verba tecum protulisti: Non diu hic morabor, proponens in animo, quod religionis habitum esses aliquando suscepturus: sed propter frequentes infirmitates in superficie corporis, quæ plurimum vitæ religiosæ distractionem impediunt; & quia indigentibus & transeuntibus